

KMETSKI LIST

Številka 4

Ljubljana dne 25. januarja 1939

Leto XXI

Mi gremo naprej

Pravijo, da vladajo zdaj svetu krivi bogovi. To trditev podpisemo z obema rokama; najbolj krivi pa so tisti, ki bi hoteli veljati za prave.

Mnogo je sil na svetu, večna pa je samo ena; to je

sila dela

in rok, ki skrbe za vsakdanji kruh. Sto in stokrat smo to že naglasili in vedno bomo to resnico poudarjali. Pa če tudi kdaj utihnemo, če obmolkne beseda, ne more utihniti resnica. Še grobovi bi jo ponavljali. In vsak, ki nam še tako duši svobodni izraz, nehote in morda celo nevede ponavlja večno veljavno resnico, da živi od naših kmetijskih žuljev.

Ponosne stavbe, razkošni plodovi človeškega duha, vse čudovite iznajdbe, ki so povezale svet in ustvarile iz njega enoto, kje bi bile, da ni bilo in da ni še danes kmeta, ki v samozatajevanju, v trudu in trpljenju skrbi za to, da vsi drugi stanovi lahko uspevajo in delajo? Kaj si ti, prijatelj učejak, ki meriš zvezdam poto, kaj si brez nas, ki skrbimo za to, da lahko ustrežeš želodcu, kadar zahteva svoje pravice? In ti, visoki politik, diplomat, ki odločaš o usodi milijonov človeških življenj, ali se zavedaš, da je vsa tvoja moč dar — žuljave kmetijske roke?

Kamor koli pogledamo, kjer koli potipujemo, povsod naletimo na isti temelj, ki se imenuje — kmet! Zato pa so

krivi bogovi.

vsi tisti širom zemeljske oble, ki to resnico taje ali jo skušajo zabrisati!

Božji nauk pravi: »Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli.« Na nas se ta nauk uresničuje. Zemlja je naša, pa če nam krivi bogovi to pravico priznavajo ali ne. Nikjer pa ni rečeno, da bi krotki morali hkratu biti tudi — sužnji. Nasprotno nam spet kliče isti božji nauk: »Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga dosežejo.«

Prepustimo vprašanja onostranstva tistim, ki so po izobrazbi in poklicu izbrani, da jih rešujejo, mi pa ostanimo na tleh, iz katerih živimo. Ako smo ugotovili, da kmetje skrbimo za vse stanove, potem nam iz tega polajaja naravno in nujno izvirajo tudi neke pravice. Ako dajemo, imamo dolžnost in pravico vedeti, kam in komu dajemo in kako obdarovani gospodarijo z našimi darovi. To se pravi, da imamo dolžnost in pravico, sodelovati in sodelovati v javnem življenju in delovanju.

Te pravice se kmetijski sloj doslej ni posluževal, oziroma se je posluževal v premali meri. Deloma se je ni zavedal, deloma ni bil svoji nalogi kos. Odpraviti in premagati obe ti dve oviri, to je naloga vsakega resničnega kmetijskega gibanja. Zato je prazno slepomišenje in brezvestno izigravanje, ako kdo skuša podtakniti kmetijskemu gibanju

nju druge cilje kakor jih v resnici ima, ali pa postranske stvari proglašati za poglavitne.

Nikakor torej ne gre istovetiti kmetijske gibanja z meščanskim liberalizmom. To sta dva svetova, ki se pač lahko srečujeta, a se ne moreta nikoli skladno kriti.

Še manj je mogoče kmetijsko gibanje istovetiti s kakim versko političnim pokretom. Kajti vprašanje je prvenstveno gospodarsko-socialnega značaja. Ako je kdo zapostavljen in prezrt, ako ga socialno močnejši in bolj organizirani stiskajo in izkoriščajo, ga to boli brez ozira na to, če je rimskokatoliške, pravoslavne, muslimanske ali kakršne koli vere. Če koga tarejo dolgi, ga upnik ne vpraša po veri, ampak po denarju.

Že iz teh preprostih primerov, ki bi jih lahko našli celo vrsto, je razvidno, da je politično delo in borba v prvi vrsti gospodarsko-socialnega značaja. Vse drugo je samo spremen pojav.

Krivi preroki

Krivi preroki so zato vsi oni, ki hočejo kmeta zavesti na stranpota in mu zastreli jasen pogled. Proti takim krivim prerokom se borimo in se bomo vedno neizprosno borili. Naj vlada v javnem življenju kakršen koli sistem, naj bo v družabni ureditvi tak ali drugačen red, nobeden ne more obstati brez kmeta.

To spoznanje je temelj vsemu našemu

gledanju na človeštvo in svet, a iz tega hočemo, da se izvajajo tudi naravne in nujne posledice.

Kako bi gledali zidarja, ki bi hotel graditi hišo brez temelja, ali bi pa temelj zanemarjal?! Vsakdo bi mu dejal, da ni pri zdravi pameti.

Ali si morete misliti, da je narod, država in človeška družba manj važna kakor ena sama hiša? In vendar se dobe ljudje, ki hočejo stavbo človeške družbe graditi brez temelja, brez kmeta. Kaj ni to zabloda, ki se mora maščevati?

Da, zabloda je, in ta zabloda se nad človeštvom krvavo maščuje. Samo ozirimo se malo okrog sebe in pogledimo, kam človeštvo drvi! Za kaj danes uporablja svet veliko večino plodov svojega dela? Morda za izboljšanje življenja, za celjenje socialnih ran in za napredek? Ne, ravno nasprotno je res! Tri četrtine ljudskega dela gre za uničevanje, za razdiranje, za ubijanje. In prav zato, ker svet tako nesmiselno, blazno in naravnost zločinsko gospodari, zato je toliko gorja in krivic.

Kmetijsko gibanje odklanja tako početje. Kmet je po svojem delu in mišljenju tvorec vrednot, nikoli pa ne razdiratelj. In kadar bo prišel kmet do veljave, bo konec gorja, ki danes tlači svet.

Za ta veliki cilj delamo in se borimo. Zato gremo ponosno in pogumno naprej in se ne menimo niti za krive preroke niti za krive bogove, ki bi želeli temo, da bi laglje skrivali v njej svoje zablode. Mi smo otroci luči in hočemo jasnino. Prej ali slej jo bomo dosegli, zato nas ni strah.

Programi

Država, to sem jaz — je vzklikal francoski kralj Ludvik XIV. Vislice so odpravile ta izrek.

Program, to sem jaz — vzdihujejo neznatni voditelji v današnjih časih in razlagajo lahkovernikom skrivna načela. Načela sicer niso zbrana po pravilni vrsti, niti niso bogve kaj nova ali znajdena, toda v glavnem so naperjena zoper vse, ki niso podvrženi zmedam in pojmovanju političnih, kulturnih in gospodarskih dejstev. Približno enaka vrednost se pridaja korporativni uredbi države kakor odpravi učiteljskega samolarstva in ukinitvi dvojnega zaslužka. Težišče vsega more po tako zbranih programih preiti vedno le na osebe. Ni čuda, če se prirejajo povpraševanja slična onim, ki jih beremo v svetem pismu o Janezu Krstniku in Kristusu. Kaj pravijo o meni? Ali sem jim všeč, ali me bodo vzeli za luč, tako ugibajo ljudje, ki v programih ne najdejo nobene gotovosti in v svojih okoliceh nobene hrbenice.

Zelja, da zanesemo več gotovosti med omahljive preroke, nam narekuje povedati nekaj zlatih naukov. Kmetijski pokret na Slovenskem je pokazal mnogo dobrege. Dvignil je zlasti iz politične odmaknjenosti precejšnjo plast kmetov, v začetku celo večino pridobil zase. Kmet je lrd in se ne da hitro prestavljati iz tabora v tabor, a konservativnost ga o prvi težji priliki spravi

spet prav tja nazaj, koder je najbolj izgubljen. Nekaj borih let oddiha od običajnega, stoletja trajajočega pritiska mu je začasno pokazalo možnost samostojnega političnega udejstvovanja.

Politična zgodovina zadnjih let pa kaže smeri, ki takemu udejstvovanju niso bile več ugodne in pri katerih tudi bodočnost ne kaže mnogo več verjetnosti za uspeh. Socialne, gospodarske in z njimi tesno povezane politične prilike kažejo, da se mi Slovenci ne bomo prav nič mogli umikati razvoju, ki poteguje za seboj cel svet. Zato postaja vsak dan manj merodajno, kaj si po stanu ali poklicu; vsak dan bolj merodajno pa postaja, kako od tega živiš. To je jedro, ki edino more biti ločilnica med ljudskimi naziranjmi in skupinami. Z naglico se zbirata dva tabora, vsak na svoji strani; na eni tisti, ki imajo pošom kapitala v rokah vse, na drugi oni, ki zaradi revščine nimajo v rokah ničesar, še delovne sile svojih rok ne.

Pri nas ni težko razločiti, kdo bo na kateri strani. Stare, usidrane sile hlastno grablje po dobrinah tega sveta, jih spravljajo na varno in se pripravljajo na obrambo. Pripravljajo se tako, da številnim delovnim silam trgajo dan za dnem in kos za kosom pravice. Ni daleč čas, ko bodo čitali o njih kakor se čita o vseh slabih spominih.

Potemtakem je škoda zamuditi vse, kar more ljudstvu pojasniti to dejansko stanje; toliko bolj škoda, zamuditi kaj, kar bi ga moglo še o pravem času rešiti pred popolno zaslužnivitvijo. Drobitev tega, kar je ostalo kot obrambno skalovje, predstavlja torej vse preje kot nekaj dobrega. Ali je v tem nepoznavanju naših razmer, zlasti podeželskih in delavskih, ali je v tem zavist, da drugim to podeželje več zaupa; ali je končno hlepenje po vidnosti močnejše kot vsak stvaren pomislek — nam ni znano. Naj pa bodo vzroki ali razlogi kakršni koli, povsod je treba vsakomur povedati, da ni več trenutka za razbijanje in slabljenje. Ker za tem pride — čas je neizprosno — nujno tudi konec še za vse one, ki danes s programi vrše v bistvu izključno osebni boj proti vsem, ki so se žrtvovali, ko njih ni bilo in jih ni in ki se bodo žrtvovali, ko njih ne bo več.

V prejšnji številki našega lista smo poudarili, kolikor je bilo v naših močeh, složnost. Povedali smo, kar je list prenesel in smo podali toliko argumentov, da jih ni treba spet napovedavati.

Kar pa ponovno poudarjamo, je tole: Kdor ni gradil naše stavbe, naj se nikar ne zaletava vanjo; naj tudi ne hodi k nam na posodo po poštene ljudi, ki žive od žuljev svojega dela in so toliko dobroverni, da verjamejo sladkim besedam več kakor krivim dejanjem. Saj so med

nami prilično znani oni, ki so zapustili naše vrste, da bi se videli bolj umni, pa so hkrati hoteli vzeti s seboj vse, kar je zavest in odločnost naših ljudi ustvarila. Znano je tudi, kakšna je njihova usoda in s kolikšnim ponosom ogledujejo svoje obraze, kadar so sami s seboj. Ponašanje takih zgodb po drugih ne bo jedra naše skupnosti prav nič prizadelo; čim več bo takih, ki se bodo morali kazati kot visokovredni posamezniki, tem manj bo vsak izmed njih zalegel. Toliko jih pa nikoli ne bo, da bi enega občinskega moža izvolili. Zaradi zdravega pojmovanja napredne skupnosti pa si lahko premislijo, dokler je čas. Saj ne more večno trajati, da delajo politiko tisti, ki so za to nastavljeni in plačani, da delajo druge stvari, čeprav morebiti zelo slabo. Tudi ne, da tisti, ki se predstavljajo kot borci zoper skupno nevarnost, trosijo le razdor in laž med ljudmi istega pravca.

Politika je tudi podredek skupnosti. Skupnost pa danes odklanja vse programe, ki gredo za razbijanjem, in vse preroke, ki se čutijo pametne nad vse, pa zato ne morejo iti z nikomur in ki le zahtevajo, da drugi gredo z njimi.

Največ močastosti so vedno kazali revni ljudje. Čim bolj pa kdo živi v dobrem, tem manj daje na močastost. Drobno razdiralno delo se dviga kot edini ostanek velike slave.

Pot do tja gre pa le skozi trnje in resnico.

Kmetje, mislite in delajte za svoj tisk!

Dan za dnem se slišijo glasovi o važnosti tiska, zlasti pa o silnem vplivu, ki ga ima na javno mnenje dnevni političen tisk. Tudi v naših vrstah slišimo pogosto govoriti o tem.

Nikakor pa ni dovolj, da o pomenu tiska samo govorimo, ampak moramo po tem spoznanju uravnati svoje delo. Ako se vlekakapital ne boji žrtve za tisk, ako se jih ne boji proletariat, ako se ne ustraši tega bremena meščanstvo, se mora iz svoje brezbriznosti končno predramiti tudi kmet in preiti iz gole obrambe v borbenost. Res je siromašnost na kmetih velika, res so gospodarska bremena za marsikoga že skoraj neznošna, res je končno tudi, da je vse kmetovo delo najbolj riskantno in njegov zaslužek skoraj loterijsko problematičen, vendar vse to še ni zadosten razlog za brezbriznost do tiska.

Seveda je marsikomu težko, ker v časopisju ne more čitati vsega tega, kar želi. Tu je treba naglasiti, da bi zagrešil veliko napako, kdor bi pošten kmetiški tisk zaradi tega odklanjal ali ga podcenjeval. Prav ta stiska bi morala vse resnične pristaše kmetiške miselnosti vzdramiti in jih uvrstiti v najbolj sprednje vrste pravih kmetiških borcev.

Čitati je treba ne samo z očmi, ampak tudi z razumom. Vsaka beseda je pretehtana, zato je treba tudi vsako pretehtati, potem se šele razkrije njena prava vsebina. Kdor tako čita, temu ni tisk nikoli dolgočasen, ker zna kljub vsem težavam poiskati iz njega tisto, kar je bilo pisano in mišljeno prav posebej zanj in za obrambo njegovih interesov.

Ker zdaj to vemo, je naša naloga, da se oklenemo svojega tiska kakor zvestega vodnika. Nabirajmo naročnike, širimo od ust do ust smisel zanj, ljubezen do njega in pravilno pojmovanje. Potem smo lahko prepričani, da uspehi dela ne bodo izostali.

Brez tiska danes že skoraj nihče ne more živeti, ko pa se vprašujemo, kdo bodi v kmetiški hiši najbolj reden gost, ne more biti drugega odgovora kakor — »Kmetiški list«.

»Kmetiški list« se že dvajseto leto bori za našo vas;

»Kmetiški list« ni še nikoli izdal kmetiških interesov, zato bo

»Kmetiški list« tudi v bodoče vodnik in političen svetovalec vsakega poštenega kmetiškega človeka.

Zvestoba za zvestobo in — čvrsto naprej!

Večen strah

Prijatelj nima miru pred prijateljem, brat ne zaupa bratu, sosed sovraži sosedu; vsi skupaj pa trpijo pred večnim preganjalcem — strahom — za njih lasten obstanek! Strah nima mej v svojem zavratnem delu in ruši povsod tam, kjer je doma neznanje. Kmalu za neznanjem pa pride nezaupanje, ki rodi vse posledice strahu. Neverjetno se zdi človeku, kadar površno gleda svejega sotrpina, ali dvakrat resnično, kadar se poglubi v temo strahu.

Preganjalec

nima miru, dokler ne doseže preganjancea. Tisti, ki se nečesa boji, trpi hujšo morijo kot obešenec pod vešali. Oba torej trpita, drug drugemu povzročata strah. Preganjalec se boji, da ga dobiti preganjalec in obratno. Pri vsem pa moramo razlikovati različne strahove. Tiste vsakdanje, ki jih dobimo pri slabih vzgojiteljih, vidimo pri navadnih plašljivcih, kadar ne smejo ob prvem

mraku iz hiše. Vse, kar je v zvezi s temo in gozdom, kjer je tudi podnevi mrak in samota, je takšnim ljudem neprijetno, strah jih je nečesa in sami ne vedo kaj. O teh ljudeh seveda ne bi razpravljali, ker je skoraj vsakega petega človeka strah pred nočjo, vendar naj povemo le v toliko, da spoznamo one druge strahove in plašljivce, ki ogrožajo vso človeško družbo.

Strahovi vesti

so tisti, ki predstavljajo slabe ljudi, izkoriščevalce, goljufe, tatove in vso njihovo zlahtu. Zanimivo je posmatrati vsakdanjo okolico, ki se v vsakdanjem življenju preriva in zaman išče pokoja, ker jo preganja večen strah vesti. Ti ljudje vsak dan napravljajo krivice, ne vedo več, kje neha pravica in kaj je krivica, ali strašen črv strahu pred vestjo pa jih goni v podzavesti k novim krivicam! Strašno je to človeško preganjanje, kjer se narava sama maščuje nad ster-

jenimi krivicami in išče zadoščenja v tem, da se žrtve v lastnem blatu požre in zadušijo. Prav zanimive slike vidimo tudi v mednarodnem življenju — kako slaba vest preganja kar cele narode, ker podzavestno čutijo krivico, ki so jo storili sosedom. Tudi njih preganja strah pred lastnim propadom, vsled česar iščejo novih potov, ki jih zopet vodijo v nove krivice. Danes z neko posebno silo preganja krivica krivice, vsi se tresejo pred posledicami in nihče ne ve, kje bo konec neznošnega strahu.

Strah zahteva

vedno več in vedno večje žrtve. Ogromne ladje se spuščajo v morje, tisoče aeroplanov napravljajo vsakodnevno industrija, da o topovih in strupenih plinih ne govorimo. Z neko posebno trgoglavoščjo se mečejo vse dobrine v žrelo vojnih priprav; nihče ne vpraša ali je prav, ampak zaradi strahu pred bodočnostjo za lastno kožo vse mora biti žrtvovano orožju. Strah pred bodočnostjo pa seveda rodi nove strahove, ker nastopa masa ljudstva, ki nima dostojnega življenja, ki pod vplivom strahu za vsakdanji kruh postaja činitelj, kateri zopet rodi strahove! Najstrašnejše pri vsem pa je, da se ni našel človek, ki bi spoznal in mogel zavreči vse predstoječe strahote, ampak se nasprotno vse stopnjuje v neko nerešeno uganko, iz katere človek zaman išče izhoda.

Ali kmetje

moramo v teh trenutkih po svoji naravni razsodnosti pokazati pot, kako priti k rešitvi. Čut kmetiškega človeka je že marsikdaj rešil ne samo svoj družino, ampak na najodgovornejših mestih tudi važna državna vprašanja, ki so se tičali vsega naroda ali tudi večjih narodov (lep primer umrli predsednik angleške vlade Macdonald, Švehla, Radić, Stambolijski itd.). Mi ne smemo poznati strahu in ga v resnici tudi ne poznamo, ker je naše jedro zdravo in nepokvarjeno. Samo pravičen, iskren in velik človek po svoji duševnosti lahko stopi v bran proti vsem strahovom; zato vsi, ki ste svoje zdravje in duševno moč ohranili, stopite v bran proti vsemu, kar rodi strahove in kar jih uporablja za rušenje in uničenje sočloveka. V tem znamenju dvignimo kmetje svoj pravični glas.

Zadružništvo in lombardni kredit

Med drugim so na zadnji seji Glavne zadružne zveze obravnavali tudi vprašanje lombardnih kreditov v zadružništvu. Plenum upravne odbora Glavne zadružne zveze je ugotovil, da sedanji način dajanja lombardnih kreditov zadružništvu na temelju Privilegirani agrarni banki izročene portfelja po uredbi o likvidaciji kmetiških dolgov ne odgovarja potrebam zadružništva. Svoječas je bil namreč z odlokom vlade izpremenjen sistem kreditiranja našega gospodarstva tako, da daje Narodna banka kredite bančnim zavodom, trgovini in industriji, Državna hipotekarna banka samo upravnim hranilnicam, Poštna hranilnica pa zadružništvu. Ker pa Državna hipotekarna banka ni hotela podpreti kreditiranja samoupravnih hranilnic, je Narodna banka prevzela še to, dočim je zadružništvo ostalo pri Poštni hranilnici. Za kreditiranje zadružništva je imela Poštna hranilnica na razpolago 200 milijonov din. Ta denar se je pa hitro porabil. Zadružna zveza v Ljubljani je dobila okrog 160 milijonov, Zveza kmetijskih zadrug v Novem Sadu 20 milijonov, Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug pa okrog 30 milijonov din, tako da je bila ta vsota celo prekoračena. Druge zadružne zveze odnosno zadruge pa niso dobile ničesar in se še vedno zaman potegujejo za kredite.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte za služke, »Kmetiški list«!

Doma in drugod

Verifikacijski odbor

narodne skupščine je pričel razpravljati o volilnem materialu, ki ga je dobil od Glavnega volilnega odbora v ponedeljek preteklega tedna. Po dveh dneh razprave so bile seje verifikacijskega odbora za teden dni preložene in so se nadaljevale pretekli ponedeljek. Med drugim banovinarji je bila končana tudi dravska in so bile vse pritožbe volilcev zavržene. Koncem tedna bo predloženo poročilo verifikacijskega odbora plenumu narodne skupščine, ki mora končati razpravo o njem najkasneje v sedmih dneh.

Združena opozicija

Narodni poslanci združene opozicije in JNS, ki so odšli v parlament sporazumno z dr. Vladimírom Mačkom imajo svoje prostore v sobah, ki jih je zavzemal klub JNS prejšnje narodne skupščine. Opozicijski poslanci so osnovali skupno vodstvo, ki bo vodilo in določalo taktiko opozicije v narodni skupščini. Za enkrat je storjen sklep, da se udeleži opozicija verifikacijske debate. O nadaljnjem postopku in zadržanju bo sklepalo vodstvo opozicije po verifikacijski debati. Vodstvo opozicijskega poslanskega kluba bo sklepalo o tem, ali naj ostane še v parlamentu, ali pa naj zapuste narodno skupščino.

Vrnili

se je v svoj nekdanji klub JRZ narodni poslanec Stamenko Stošić, ki je bil pri decembrskih volitvah izvoljen na op. listi dr. VI. Mačka kot kandidat grupe starih radikalov. Stamenko Stošić je bil član petomajske narodne skupščine in se je takoj spočetka priglasi v klub JRZ. Ob priliki konkordatske borbe je prestopil v staroradikalški klub, ki ga je sedaj tudi kandidiral. Po vrnitvi Stošića v klub JRZ je ostal v opoziciji od staroradikalških poslancev še dr. Lazar Marković.

Hrvatska resolucija

ki so jo sprejeli v Zagrebu pri decembrskih volitvah izvoljeni narodni zastopniki HSS, je dala povod za živahno razpravo po vsem jugoslovanskem časopisju. Ob tej priliki se je široko razpisalo časopisje JRZ zopet o hrvatskem vprašanju in njegovi rešitvi ter o sporazumu z dr. Mačkom.

Seljačka sloga

Preteklo nedeljo se je vršila v Zagrebu seja odbora največje prosvetne organizacije na Hrvatskem »Seljačke sloge«. Na tej seji je bilo sklenjeno, da se bo vršilo ob priliki 20letnice smrti dr. Antona Radića 3050 zborovanj po hrvatskih vaseh. Poleg tega je bilo sklenjeno prirediti veliko žensko skupščino »Seljačke sloge«, ki se je bo udeležilo po 10 kmetice iz 100 vasi. Skupščina se bo vršila prihodnjo nedeljo v Zagrebu. Na njej bodo glavne govornice same kmetice.

400 vagonov zgodnjega krompirja bodo pridelali v Dalmaciji letošnjo pomlad. Največ imajo holandskega krompirja.

Škofovska konferenca

V nedeljo je bila v Zagrebu konferenca katoliških škofov kraljevine Jugoslavije. Konferenci je predsedoval zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac. Konference so se nadaljevale še v ponedeljek in torek. Na dnevnem redu je mnogo in zelo važnih vprašanj, tičejočih se katoliške cerkve v Jugoslaviji.

Katoliški tednik

glasilo sarajevskega nadškofa Šarića, je pričelo ponovno ostro obsojati poskuse za ustanovitev klerikalne stranke na Hrvatskem in navaja celo kopicu razlogov proti verskim strankam sploh.

Cerkev ne potrebuje nobene politične stranke. Kjer pa take obstojajo, da so cerkvi sami v največjo škodo, ker mora nositi vso odgovornost za njihovo početje.

Nemci v Jugoslaviji

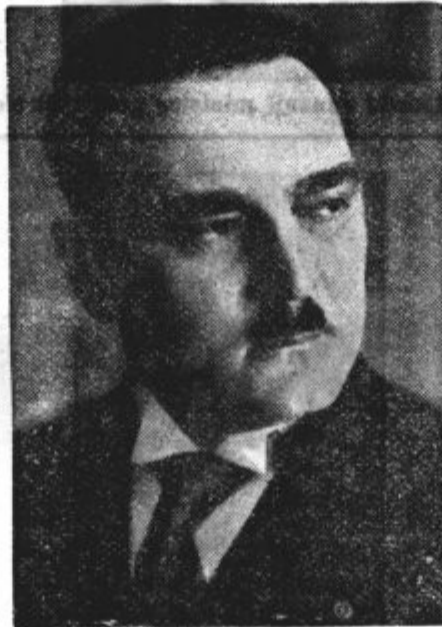
se silno naglo organizirajo. Zlasti mnogo organizacij so ustanovili zadnji čas v Sremu in Bosni. Sremsko-bosanska župa šteje že 15 okrajnih organizacij, v katerih je včlanjenih 70 krajevnih organizacij. Še tekom tega leta nameravajo povečati število organizacij na 100.

Adam Pribičević

predsednik SDS, se je zopet stalno naselil v Zagrebu.

Ljubljanski proračun

za prihodnje proračunsko leto znaša 132 milijonov dinarjev in je za 5 milijonov večji od lanskega. Občinske doklade kljub temu ne bodo povečane, tako je zatrdil ljubljanski župan novinarjem, katerim je tolmačil predlog novega proračuna, katerega bo v kratkem pretresal občinski svet.

Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, ki ga je te dni obiskal italijanski zunanji minister grof Ciano in razpravljal z njim o poglobitvi prijateljskih stikov

Trošarina na sladkor

Letošnja proizvodnja sladkorja v naši državi ne bo zadoščala za kritje predvidene potrošnje do prihodnjega leta in da bomo morali v letu 1938./39. uvoziti iz inozemstva za okrog 1000 vagonov sladkorja. Ta nezadostna produkcija je v znatni meri posledica nizke odkupne cene za sladkorno peso, ki ni v skladu z izkupičkom, ki ga dajejo kmetovalcu v Vojvodini drugi poljski pridelki. Zato obstoja namera, da se odkupna cena za sladkorno peso zviša in se na ta način omogoči večja produkcija pese. Da pa ne bi povišanje odkupne cene za sladkorno peso povzročilo podražitev sladkorja, ki je že itak zelo drag, se kmetijsko ministrstvo prizadeva, da bi doseglo sorazmerno znižanje državne trošarine na sladkor, tako da se cena sladkorju ne bi dvignila. Za to vprašanje se je zlasti zavzela novosadska kmetijska zbornica, ker je na njenem področju 85% vseh pridelovalcev sladkorne pese v naši državi. Zbornica je poslala že svoje predstavnike v Beograd. Delegati zbornice in združenih organizacij so intervenirali v tem vprašanju

na odločilnih mestih. V tej zvezi je kmetijsko ministrstvo predlagalo sklicanje posebne konference, ki naj bi proučila vsa vprašanja, ki so v zvezi z našim sladkornim problemom. Sklicanje te konference je sedaj samo še odvisno od finančnega ministristva. Mislimo, da bi se dala pri primernem znižanju trošarine in pri primerni žrtvi sladkornih tvornic navzlic povišanju odkupne cene za sladkorno peso znižati tudi prodajna cena za sladkor, s čimer bi bilo res ustrezno na vse strani.

Pristojbine za izvoz sadja

Po odredbi ministristva za trgovino in industrijo bodo v bodoče pobirali posebne pristojbine za potrdila, ki jih daje Zavod za pospeševanje zunanje trgovine o kakovosti za izvoz namenjenega sadja. Pristojbine bodo šle v korist Zavoda in znašale bodo za sveže sadje izvzemši grozdje 10 din, za sveže grozdje 15 din, za suhe slive 15 din, za suha jabolka in hruške 10 din, za orehe v lupinah 10, za marmelado iz sliv 15, od vsake tone in za vino 3 din od hl. Če je pošiljka težja od ene tone, se bo pobirala pristojbina za vsako izdano potrdilo o kakovosti po 20 din. Pristojbine se bodo pobirale potom pristojbinskih znamkic, ki se bodo prilepljale na potrdila.

Izvoz živine

Po novi naredbi trgovinskega ministra bo dajal v bodoče izvozna potrdila samo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine proti posebni pristojbini. Nova ureditev velja za živo in zaklano živino, perutnino in druge živali ter njihove proizvode in predelave. Potrdila so potrebna pri izvozu v države s kontingentskim in klirinškim uvoznim režimom ali pa v države, ki jim naša država dovoljuje ugodnosti.

Trahom

Oblasti so se začele bolj zanimati za nevarno očesno bolezen trahom, ki je zelo razširjena v Prekmurju in Medjimurju. Zaradi siromaštva je ljudem, obolelim za trahomom, otežkočeno dolgotrajno zdravljenje, pa je to glavni vzrok, da je postal trahom prava ljudska bolezen.

Tuj kapital na naši meji

Družba »Pannonia«, s sedežem v Beogradu, bo v kratkem zgradila v okolici Maribora veliko tovarno za predelavo surove nafte. »Pannonia«, petrolejska d. d., ki je bila ustanovljena pred 18 leti, je povišala glavnico od 6 na 10 milijonov dinarjev. Nove delnice je prevzel nemški kapital. Kako si ob takih razmerah pri nas zamišljajo gospodarsko osamosvojitve, nam ostane uganka.

Vprašanje dvolastnikov

Še ta teden se bodo pričeli razgovori med Jugoslavijo in Bolgarijo o ureditvi vprašanja dvolastnikov.

Izseljevanje Čehoslovakov

Med vladama Češkoslovaške in Nikaragve je prišlo do sporazuma, po katerem se bo moglo 50.000 Čehoslovakov izseliti v Nikaragvo.

Italijanski monopol na uvoz lesa

Pred kratkim je italijanska vlada izdala odredbo o uvedbi monopola na uvoz lesa. V tej zvezi se bo v Italiji osnovala posebna družba za uvoz lesa, v kateri bodo včlanjeni vsi italijanski lesni trgovci. Družba bo imela na ta način možnost kontrolirati celoten italijanski lesni uvoz.

Bolgarski kralj Boris

je odpočoval v Rim, kjer se nahaja že bolgarska kraljica. Udeležila se bosta poroke najmlajše italijanske princeze in sestre bolgarske kraljice.

Kaj se godi po svetu

Nov položaj

bo v Evropi ustvarila odločitev v španskem sporu. Sedaj je že jasno, kam bo padla odločitev. Italija je odkrito povedala, da zahteva v Španiji zmago generala Franca. Tej zahtevi se je pridružila tudi Nemčija. Cemu in zakaj je bila ta zahteva postavljena, je zdaj tudi razumljivo. Odgovor in pojasnilo je v dveh besedah:

Evropa dozoreva

Svet je danes tako povezan, da se nihče ne more izločiti iz svetovne skupnosti. Kdor se hoče iz te iztrgati in ravnati po svoje — s tujo besedo rečemo temu avtarkija — se mora prej ali slej izčrpati. Ta izčrpanost se ponekod že kaže in prav ona je vzrok napetosti, ki danes muči svet.

Več o tem bi danes morda ne bilo primerno govoriti, ker bi bilo prezgodaj. Značilna pa je za sedanje evropske razmere

Izredna diplomatska delavnost

posameznih držav. V sporu, ki se že nekaj časa vleče med Češkoslovaško in Madžarsko, po zadnjih vestih posreduje Nemčija. Temu namenu je bil posvečen nedavni sestanek češkoslovaškega zunanjega ministra Chvalkovskega s Hitlerjem in Ribbentropom v Berlinu. Baje so predstavniki Češkoslovaške in Madžarske že uredili po navetu Nemčije vsa vprašanja v zvezi z nedavnimi spori med obema državama.

Potovanje angleških državnikov v Italijo, poljskih v Nemčijo in cela vrsta drugih diplomatskih potovanj dokazujejo, da se v bližnji bodočnosti pripravljajo dogodki, katerih važnosti ne moremo danes še niti približno oceniti.

Med Italijo in Jugoslavijo

se stiki poglobljajo in je temu služil tudi nedavni obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Beogradu. O končnem uspehu tega obiska je bilo izdano tole uradno poročilo:

Prijateljski obisk italijanskega ministra za zunanje zadeve grofa Ciana pri predsedniku jugoslovanske vlade in ministru za zunanje zadeve dr. Milanu Stojadinoviću je dal možnost za vsestransko izmenjavo naziranj, ki je bila prežeta z največjo prisrčnostjo.

Oba državnika sta mogla tudi ob tej priliki ugotoviti z zadovoljstvom popolno funkcioniranje, kakor tudi srečne posledice italijansko-jugoslovenskega pakta z dne 26. marca 1937., ki je eden osnovnih elementov politike obeh držav.

Istovrstno sta oba državnika razpravljala o položaju v raznih delih Evrope, ki se tičejo Italije in Jugoslavije ter sta ugotovila skupno voljo, da obe državi nadaljujeta in poglobita svoje sodelovanje v interesu konsolidacije miru in reda v tem delu Evrope s sporazumi z vsemi zainteresiranimi državami kakor tudi v zvezi z manifestacijami v državah, ki so sosede Jugoslavije, katere manifestacije so v Jugoslaviji našle ugoden odmev. V to sodelovanje Italija prinaša konstruktivnega duha osi Rim-Berlin.

Ob tej priliki sta oba državnika razpravljala tudi o gospodarskih vprašanjih ter sta ugotovila, da se gospodarstvi obeh držav dopolnjujeta in da obstojata tudi na tem področju velike in široke možnosti, ter sta zato obe vladi sklenili, da bosta v čim tesnejšem stiku delali na novem ustvarjanju.

Medtem ko ima Evropa polno svojih težav, se dramatično, kjer Arabci nastopajo vedno bolj odločno in samozavestno.

Angleške težave

Številni atentati, ki so zadnje čase razburjali Anglijo in vzbujali tudi pozornost ostale Evrope, so po angleških poročilih delo irskih teroristov. Wilson Hungerford, tajnik ulstrskega

unionističnega sveta in šef vladne parlamentarne večine v Belfastu, je v Londonu izjavil, da bi angleška policija po njegovem mogla odkriti še več bomb, ki so jih teroristi skrili, ker je teroristična akcija zelo razširjena. Ulstrska vlada je vedela za celo vrsto atentatov, ki se pripravljajo in je več osumljencev aretirala že pred božičnimi prazniki. Tako je preprečila celo vrsto katastrof, podobnih tistim, ki so se pripetile leta 1922. Hungerford je v zvezi s tem pripomnil, da obisk vojvode Kentškega na Irskem, določen za 7. marec, ne bo

Italijanski zunanji minister grof Ciano

Francov general Moscardo, čegar čete so te dni po dolgotrajnih bojih zavzele mesto Tarragono

odložen. Poudaril je, da je tudi zato prišel v London, da pripravi ta obisk. Na koncu je Hungerford izjavil, da je ulstrska vlada pripravljena na vsako možnost, in da je Ulster odločen za zmerom ostati neločljiv del Velike Britanije.

V Londonu se je pripeljal tudi notranji minister severne Irske sir Dawson Bakes, da se bo z vlado posvetoval zastran terorističnih atentatov. Minister je prinesel s seboj »črno listo«, ki so jo našli pri teroristih v Belfastu. Po tem dokumentu so teroristi nameravali ubiti celo vrsto uglednih oseb. Na severnem Irskem mislijo še zmerom, da je položaj zelo resen. Zato so že itak pomnoženo policijo povečali še za tisoč mož.

Arabske zahteve

na bližnji konferenci, ki se bo vršila v Londonu in bo razpravljala o palestinskem vprašanju, so že znane. Arabski zastopniki so se sporazumeli, da bodo stavili te zahteve: 1. priznanje popolne neodvisnosti Arabcev v Palestini, 2. opustitev namere, da se osnuje židovska država v

Palestini, 3. sklenitev angleško-palestinske pogodbe po zgledu angleško-iraške pogodbe in 4. prepoved nadaljnega naseljevanja židov v Palestini.

Kaj hoče Amerika?

Po nemški razlagi (kakor posnemamo po nemških listih) se je v Ameriki ponovno začela gonja proti Nemčiji. To gonjo vodijo Židje v Ameriki že od leta 1933. dalje. Zdej je ta gonja dosegla take mere, da jo mora Nemčija smatrati za provokacijo. Nemčija nima ničesar proti ameriškemu narodu, spoštuje njegovo politično prepričanje ter se ne vmešava v njegove notranje zadeve. Toda Nemčija zahteva isto pravico zase. Amerika ne more imeti od borbe proti Nemčiji nobene koristi. Korist imajo edino brezvestni mednarodni hujskači, ki hočejo živeti od mednarodnih sporov. Nemčija mora protestirati proti temu, da Amerika dovoljuje, da židovstvo zavaja ves ameriški narod v Nemčiji sovražno razpoloženje. Ako oni del ameriškega javnega mnenja, ki je odvisen od Židov, želi neslogo med Nemčijo in Ameriko, potem je treba naglasiti, da je tako postopanje zelo kratkovidno ter stavljammo zato pred vsem svetom vprašanje, kaj prav za prav hoče Amerika?

Pripominjamo naj samo, da Amerika glede na to vprašanje precej drugače.

Japonska in Amerika

Ameriški gospodarski strokovnjak Lippman je predlagal, naj kongres dovoli utrditev otoka Guama, da bo vlada z grožnjo, da bo na tem otoku zgradila utrdbe, imela v rokah diplomatsko orožje proti Japonski. Zunanje ministrstvo bi moglo pozvati Japonsko, da prouči to vprašanje v luči svoje politike in v skladu s 19. washingtonske pogodbe. Lippman se sklicuje tudi na japonsko utrjevanje mandatnih otokov. Nadalje izjavlja, da se Amerika želi z Japonsko sicer pogajati, ne pa vojevati, vendar se nikakor ne misli na Pacifiku — umakniti pred Japonci. Amerika želi prepustiti azijskim narodom, da sami uredijo svoje razmere z Japonci. Kaj počne japonsko vojaštvo na Kitajskem, se Amerike ne tiče, pač pa je za Američane velikega pomena, kaj počne japonska mornarica. Na koncu izreka Lippman prepričanje, da misli Japonska ustvariti velikansko pomorsko državo, ki bi obsegala tudi Filipine in Nizozemsko Indijo, in izjavlja, da Amerika ne bo trpela uresničenja teh načrtov.

Kaj pravijo?

O narodnoobrambnem vprašanju razpravlja Mirko Cujnik v »Večerniku« in pravi med drugim:

»Zelo zanimivo bi bilo opisati o priliki vse konkretne primere vnebovpijočega zanemarjanja obmejnega problema s strani tistih, ki bi bili prvi poklicani priskočiti obmejnemu delavcu na pomoč. Ni bilo moralne opore niti denarne pomoči. Obmejni delavci, po večini učitelji in duhovniki, so bili skoraj edini, ki so žrtvovali vse svoje sile in tudi denar. Zaledje je pomagalo le malo. Preveč je bilo zaposleno v politiki, da bi se moglo malo bolj pozanimati za mejo. Posledice tudi niso izostale. Priznati moramo, da so nekatera narodno-obrambna društva, kakor CMD in NO pomagala, toda le v manjši meri. Razveseljivo pa je, da se zadnje čase zlasti CMD zelo briga za naš obmejni življenj, kar bo imelo gotovo dobre posledice. Kdor pozna razmere tik meje, bo pa priznal, da je to vse še premalo, dokler ne dosežemo višino društev onstran meje, ki so še vedno preveč močna. Saj so to naši najnevarnejši konkurenti v boju za našo zemljo. — — —

Za končno ureditev tega nujnega in perečega vprašanja bi bilo torej potrebno sledeče: 1. da se izdela načrt za sistematično, složno in skupno delo ob meji in da se pritegnejo k sodelovanju vsi priznani obmejni delavci, naši narodni poslanci in končno vsa širša javnost;

2. storiti takoj vse korake za ustanovitev gmotno močno fundirane institucije, ki bi stala v primeru potrebe našemu obmejnemu življu z demarnimi sredstvi v obliki posojil ali kakor koli drugače ob strani; 3. voditi točno evidenco posestnega gibanja v obmejnem pasu potom zapupnikov.«

Kmetška mladina

Šmartno ob Savi

V naši vasi smo priredili prosvetno-organizatorični tečaj. Vršil se je tri dni in sicer 12., 13. in 14. januarja t. l. S tem smo hoteli dati priliko našim fantom in dekletom, da se podrobneje seznanijo z vsemi vprašanji, ki jih zanimajo in jih morajo tudi do polankosti poznati. Pri tem moramo še posebej poudariti, da je bil to prvi tečaj te vrste v naši vasi, katerega je priredila kmetška mladina sama, organizirana v Društvu kmetških fantov in deklet. Ze samo to je potrdilo, da se slovenska vas giblje in da je pričela živeti tako, kakor nam ukazujejo sedanje razmere. Lepo je bilo pogledati v društveni lokal, ki je bil poln izobrazbe željne mladine in tudi starejši so se nam pridružili. V celoti je bilo 9 predavanj, med odmori pa se je vršila debata, da smo tako vsako stvar temeljito predelali in razjasnili. Tečaj je vodil predsednik ljubljanskega okrožja in naš domačin tov. Ivan Dovč. Od Zveze kmetških fantov in deklet smo dobili 3 predavatelje, in sicer so predavali predsednik tov. Kronovšek, tajnik tov. Nemeč in tajnica Ženskega odseka Zveze tov. Tomšičeva. Poleg teh pa so še predavali ravnatelj Trček o združništvu, pisatelj Albreht pa o vlogi tiska. S tečajem smo bili prav zadovoljni in smo vsaj delno izvršili svojo nalogo, kar se tiče prosvetnega delovanja v zimski sezoni.

Voglje

Vabilo na občni zbor. Naše Društvo kmetških fantov in deklet ima svoj redni občni zbor dne 5. februarja 1939 ob 13. uri popoldan. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročila funkcionarjev; 3. Volitev novega odbora; 4. Volitev delegatov; 5. Določitev članarine; 6. Slučajnosti. Pozivamo člane in članice, da pridejo na občni zbor polnoštevilno.

Janko Oselj, tajnik.

Šmartno ob Dreti

Občni zbor Društva kmetških fantov in deklet v Šmartnem ob Dreti se vrši v nedeljo dne 29. januarja 1939. Povabili smo tudi Zvezo, da nam pošlje delegata, ki bi istočasno predaval o kmetški ideji.

Na zadnji seji našega društva je bil sprejet minimalni načrt, ki smo ga poslali Zvezi v odobritev.

Tekom zime bomo skušali izvesti še razne točke prosvetnega programa.

Levar Micka, tajnica.

Puonci

Sporočamo vsem tovarišem, da se tudi Društvo kmetških fantov in deklet v Puoncih pridno giblje. Dne 6. januarja 1939 smo priredili zelo uspešno dramatično predstavo »Pri debeli Muhi«, z dramatičnimi prireditvami pa bomo tudi nadaljevali.

V zadnjem času je pristopilo 10 novih članov in šteje sedaj društvo 41 delovnih članov.

Ustanovili smo si tudi s pomočjo prekmurških akademikov svojo knjižnico, ki šteje okrog 100 knjig. Skušali bomo dvigniti prosveto po-

vsod in kjer koli nam le mogoče. Krepko naprej.

Glésar Ernest.

Kuhar Vladimir.

Škofja vas

Zaradi letnega obračuna smo sklicali redni občni zbor Društva kmetških fantov in deklet v Škofji vasi za dan 29. januarja 1939. Zaposlili smo Zvezo, da nam pošlje delegata, ker se moramo pogovoriti o važnih vprašanjih našega delovanja.

Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se občnega zbora udeležijo polnoštevilno, ker bomo morali izdelati minimalni načrt za leto 1939.

Viktor Jožep.

Vrhnika

Zelja, ki je toliko časa tlela v naših dušah, se je končno uresničila. V nedeljo 15. januarja 1939 smo ob prisotnosti zvezinega delegata tov. Kristana imeli ustanovni občni zbor Društva kmetških fantov in deklet na Vrhniki in s tem postavili mejnik v razvoju dviga naše mladine. V odbor so izvoljeni: Predsednik tov. Petkovšek Jože; podpredsednica je Petkovšek Hani; tajnik Andrej Verbič; blagajničarka Jesenovec Anči. Odborniki so: Petrovič Anton, Lah Albin, Verbič Ivan, Birtič Franc, Podgornik Pavla, Homove Matija.

Na občnem zboru smo sprejeli društveni minimalni načrt, ki obsega: 1 igro, 2 izleta, 3 predavanja, 1 poldnevni tečaj, razvitje prapora in po možnosti 1 tekmo iz kmetškega dela. Mi vstajamo krepko do zmagovitega dne.

Predsednik:
Petkovšek Jože.

Tajnik:
Andrej Verbič.

Sv. Jurij ob Ščavnici

Redni občni zbor je naše Društvo kmetških fantov in deklet sklicalo za nedeljo 29. januarja 1939 s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila funkcionarjev. 3. Načrt za delo. 4. Otvoritev doma »Matije Gubca« in 5. Slučajnosti s predlogi.

V februarju bomo priredili veseloigro v treh dejanjih »Drzen plavač«. Ob tej priliki bo tudi nastopil naš tamburaški zbor. Letos bomo imeli otvoritev kmetškega doma, na kar že sedaj opozarjamo vsa tov. društva in prijatelje.

Dončka gora

Ze v jeseni smo napravili načrt pa prosvetno delo, ki naj prinese naši mladini krepkega prosvetnega razmaha. Med predavanji, tečajji in debatnimi večeri zlasti zavzema vidno mesto dramatično delo; v januarju smo dvakrat nastopili z igro »Divji lovec«, ki nam je prinesel odličen uspeh; za februar pa pripravljamo drugo igro

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke — Rabljene stroje vzamemo v račun, isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

in upamo, da bomo do pomladi naštudirali še par iger. V februarju bomo priredili tri-dnevni dramatični tečaj z maskiranjem, tako, da bo naš dramatični odsek vsestransko izpopolnjen. Naši tovariši in tovarišice so se udeležile tudi govorniškega tečaja v Celju, želimo pa, da bi se kmalu še vršil prosvetno-organizatoričen tečaj. Tudi debatne večere bomo izpolnili tako, da bo vsestransko zadovoljeno našemu članstvu.

Pripravljamo tudi poseben načrt za spomlad, med tem pa vam bomo že poročali o vsem našem delovanju.

Tajnik.

Vojnik

Sporočamo vsem tovarišem in tovarišicam, da se redni občni zbor Društva kmetških fantov in deklet v Vojniku vrši dne 29. januarja 1939 z običajnim dnevnim redom.

Preteklo nedeljo smo nastopili na odru z velikim uspehom in mislimo igro tudi ponoviti.

Delujemo tudi pridno na ostalih točkah prosvetnega udejstvovanja, zlasti debatnih večerih in podobno. Udeležili smo se govorniškega tečaja po treh tovariših, ki so bili z njim zelo zadovoljni.

Ribič Franc.

Mlatič

Pijanci tretje veste

Pravijo, da zdravniška veda loči z ozirom na način uživanja alkohola in alkoholnih pijač več vrst ljudi:

1. take, ki alkoholnih pijač ne uživajo iz katerakoli vzroka, so torej popolnoma vzdržni;
2. take, ki uživajo alkoholne pijače redko in zmerno, so torej zmerni in trezni;
3. take, ki uživajo alkoholne pijače redno in tudi manj — ali večkrat se upijajo, to so alkoholiki;
4. take, ki se redoma upijajo; to so notorični pijanci.

Slovenski delavec, kmet, obrtnik, trgovec zlasti pa inteligent spadajo po pretežni večini v tretjo skupino alkoholikov. Ta ugotovitev sloni na opazovanjih in dejstvih. Ta napaka slovenskega naroda ni več samo naša moralna zabloda, ki bi škodovala samo posameznikom, je že tako splošna, da je prešla že kot poglavje zase v splošno socialno medicino.

Kakor pri vsaki ljudski bolezni, tako moramo tudi pri tej gledati ne njeno odvisnost od socialnega stanja prebivalstva in krivice sodobnega socialnega reda.

Poistva padajo

Ze nekaj tednov nazaj opažam med nekaterimi nenavadno vznemirjenje in razburjanje radi malenkosti, ki se prvih, drugih, kakor tudi tretjih prav nič ne tiče. Ti »bubci« se med seboj prepirajo in mlatijo, kar je skoraj smešno z vprašanjem, »kdo da je pri nas Slovencih prav za prav kriv poraznega padanja rojstev«. Oni, ki izdajajo in pišejo »Slovenijo«, ki velja med nami za resen in tudi dostojen slovenoborski list, trdijo, kar tudi jaz kot razsodnik z vsemi štirimi potrdim, da je kriva padanju rojstev samo beda, beda in nič drugega ko beda! Kdor kaj drugega trdi za naše podnebje, ki ga je ljubi bog v tem oziru posebej blagoslovil — temu jaz kot poznavalec razmer drugega ne rečem, kakor to, da je običen »ruski zajec! Dočim trdijo oni, ki izdajajo in pišejo »Slovenca«, da »siromaščina ni kriva, če število rojstev pada, in da sam dvig gmotnega blagostanja tega perečega nazadovanja problema popraviti in rešiti ne more.«

Nemški časopisi, ki so statistično v tem pogledu gotovo bolj podkovani kakor jaz — pa trdijo, kar je tudi res, da se rodijo na vsakega nemškega otroka trije slovanski otroci.

Kmetje kaj pravite — kdo ima tukaj prav?

Začetki blagostanja

Te dni sem bral skozi dvojne špegle z velikim začudenjem na nekem plotu v Šoštanju, da so zagrebški odjemalci odpovedali podjetju Vošnjak v Šoštanju nad 120 vagonov usnja, baje radi postopanja in vplivanja podjetja na delavce pred dobrim mesecem. Podjetje, da je odpustilo iz službe radi tega več ko 100 delavcev. Ti siro-

maki, da so sedaj žrtve, ki naj plačajo račun. Na Sladkem vrhu sem mimogrede zvedel, da je bilo odpuščenih iz sličnih razlogov nad 50 delavcev. Na zelenem Pohorju pravijo, da je tamošnja Resova kamnoseška industrija ustavila obrat. Na cesti, da je radi tega več ko 50 delavcev.

Kaj pravite — ali nam je pri belem kruhu tega treba, kaj?

Dopisi

Iz Stične

Poslopje sedanje stiške šole je za sedanje število šoloobveznih otrok iz okoliša stiške šole mnogo premajhno. V tesnih učilnicah se gnetejo učenci ter tako trpe otroci sami in učni uspehi so vsled tega tudi nezadostni. Nastalo je vprašanje razširjenja sedanje šolske zgradbe. Za rešitev tega perečega dejstva sta dve možnosti:

1. nadzidava sedanje šolske zgradbe za eno nadstropje,

2. zgraditev novega šolskega poslopja.

Premotrimo prvo možnost.

Štiško šolsko poslopje gotovo ni tako zidano, da bi se dalo z malimi stroški dvigniti za eno nadstropje. Dvomim, da bi bili temelji dovolj močni, ravnotako obodno zidovje in pritlikline ne bi najbrže odgovarjale zahtevam obremenitve z enim nadstropjem. Nadzidava je vedno komplicirano stavbno delo, ki se uporablja le tam, kjer ni možnosti druge rešitve. Pri nadzidavi bi morali obdržati dosedanja stari razpored prostorov, kar pa nikakor ne odgovarja današnjemu smotnemu zidanju učnih poslopj.

Moje mnénje in najbrže tudi drugih kompetentnih faktorjev je, da z nadzidavo se ne da razširiti šolsko poslopje ter je prvo možnost kot neprikladno zavreči.

Ostaja še druga možnost. In kateri momenti govore v prid zidavi novega poslopja?

Z novo šolsko zgradbo bi se doseglo, da bi bilo šolsko poslopje zgrajeno po vseh pridobitvah modernega stavbarstva z ozirom na zahteve higijene, rentabilite in smotrne uporabe. Seveda bi bilo potreba novo zgradbo dvigniti v onem kraju, ki bi bil središče novega šolskega okoliša. Poudarjam, da bi se z novo šolsko zgradbo ustreglo v prvi vrsti otrokom, da ne bi imeli več tako dolgo pot do učilnic, kakor jo imajo sedaj iz spodaj navedenih vasi.

Sedanji obseg stiškega šolskega okoliša bi se naj podelil v dva okoliša in to takole: Novi okoliš bi naj obsegal vasi: Mleščevo, Černelo, Mrzlo polje, Škerjanče, Vrhpolje, Studenec, Stransko vas, Drago ter eventualno tudi Hudo. Ostale vasi bi pa naj ostale pri stari šoli v Stični.

Novo šolsko poslopje bi se naj zidalo pri kolodvoru Stična, to je v naselju okrog železniške postaje. S takšno rešitvijo nove razdelitve šolskega okoliša in z zgraditvijo novega poslopja pri kolodvoru bi se doseglo, da ne bi imel noben otrok do učilnice niti dva kilometra hoda. Takšna mala oddaljenost od doma do šole bi le blagodejno vplivala na otroke in učno osebo.

Štiško šolsko poslopje bi pa ravno odgovarjalo številu otrok, ki bi se še šolali v stiškem šolskem okolišu. Iz gori navedenih vasi je dovolj otrok za 4 razrede osnovne šole.

S takšno rešitvijo bi se pridobilo eno moderno šolsko poslopje, otroci bi pridobili na poti v šolo in učni uspehi bi bili sigurno mnogo boljše, o koristi razbremenitve učnega osebja niti ne govorim. Poudarjam še to dejstvo, da imajo otroci iz gori navedenih vasi, ki bi naj pripadli v nov šolski okoliš, sedaj do šole v Stično vsi nad dva kilometra daleč, nekateri tudi do štiri kilometre.

Da bi se zgraditev nove stavbe do neke mere pocenila, bi bilo na mestu, da bi se novo poslopje zgradilo tako veliko, da bi bilo v njem tudi prostora za popolno meščansko šolo.

Ugotoviti moram žalostno dejstvo, da nimamo od Ljubljane do Novega mesta, to je na daljavo 70 km, niti ene meščanske šole.

O potrebah in koristi meščanske šole ne bomo izgubljali besed. Današnja borba za obstanek zahteva čim večjo izobrazbo. V mestih ali v bližnji okolici stanujoči otroci se lahko izobrazijo, teže je pa to za učence podeželja, posebno pa še naše okolice, ki je tako daleč od Ljubljane ali Novega mesta.

Kakor sem že gori omenil in predlagal, naj bi se novo šolsko poslopje zgradilo pri postaji Stična. In zakaj ravno tu?

Kdor le količkaj pozna krajevni položaj, bo takoj uvidel, da je kolodvor Stična zemljepisno-prometno in gospodarsko središče celega višnjegorskega sodnega okraja. Poleg tega pa teži k Stični tudi vsa gorenja krška dolina z občinami Krka, Zagradec, Ambrus ter deloma Žužemberk. Radi te medsebojne gospodarsko-prometne povezanosti naj bi se občine Stična, št. Vid, Veliki Gaber, Krka, Zagradec, Ambrus, Žužemberk in Višnja gora združile na neki realni osnovi, da bi s kupnimi močmi in s potrebno banovinsko podporo zgradile meščansko šolo pri kolodvoru Stična.

Vem še to, da Višnjani niso za to rešitev, ker želijo imeti meščansko šolo v svojem mestu, pa čeprav je mesto Višnja gora čisto na robu našega okraja in leži proč od prometnega središča in stika cest iz krške doline.

Zelet bi, da bi zainteresirane občine pokrenile pri merodajnih oblasteh vse potrebne korake, da bi se čimprej dvignila pri postaji Stična veličastna prosvetna zgradba, ki bi naj nosila ponosno ime našega rojaka-pisatelja Josipa Jurčiča. In občina Stična bi na ta način postavila najlepši in najtrajnejši spomenik svojemu velikemu občanu.

Klavš Štefan.

Še o mleku

»Slovenski narod« od preteklega tedna se še vedno jezi in huduje nad podražitvijo mleka. Člankar pravi, da še danes ne vedo konsumenti po čem jim mleko producenti dovažajo. Člankarju in ne konzumentom povemo, da stane mleko na dom postavljeno din 2'50 sicer pa din 2'25 za en liter. V naših člankih smo podrobno orisali kmetove stroške in neovrgljivo dokazali, da tudi pri gorenji ceni mleka utrpi kmet veliko zgubo in da mu ne krije stroškov niti cena 3 dinarjev za en liter. Kmetje se nič ne jezimo, ako imajo delavci in drž. uslužbenci večje dohodke. Nasprotno, celo podpiramo jih v njihovi upravičeni borbi. Zato pa ne razumemo, kako more kak časopis nastopati proti povišanju že itak daleč preniklih cen kmetjskih pridelkov. Kmetje pa pri tem spoznavamo, da je potrebna naša sloga, ker le z njo moremo dovoljno zaščititi naše interese. Slaba bi nam predla, ako bi se zanašali na druge.

Okoliški kmet.

Semenski oves iz češke

Lansko leto je Kmetijska družba nabavila 1 vagon selekcioniranega semenskega ovs. Kmetovalci, ki so ta oves sejali, se hvalijo z 15—20 kratnim donosom, kar predstavlja za naše prilike velik uspeh, saj rodi naše domače seme le 6—10 kratno.

Tudi letos namerava Kmetijska družba nabaviti češko seme iste vrste, ako se bo prglasilo dovoljno interesentov. Radi višje cene, ki jo češka selekcijska postaja letos zahteva, se bo oves oddajal po ceni din 4'20—4'40 za kg, kar pa se bo šele po nakupu točno določilo.

Ta navidezno večji izdatek pa se bo po lanskih izkušnjah gotovo dobro izplačal, saj je za njegovo kritje potrebno le povečanje donosa za 2 $\frac{1}{2}$ kratno količino semena. Kar se pridela več, pa predstavlja čisti dobiček.

Interesenti naj javijo do 29. t. m. Kmetijski družbi, Novi trg 3, koliko semena žele nabaviti, ker se bo seme kupilo le tedaj, če bo naročena dovoljna količina, pri kateri se bodo uvozni stroški izplačali.

Žrebanje Tobačnih srečk

Pri žrebanju, ki se je vršilo pred nekaj dnevi, so bile amortizirane naslednje serije: 94, 152, 282, 308, 353, 449, 523, 620, 667, 690, 747, 753, 1101, 1200, 1686, 1763, 1891, 1919, 2134, 2171, 2322, 2357, 2560, 2596, 2933, 3039, 3054, 3324, 3388, 3426, 3489, 4464, 4737, 4873, 5152, 5393, 5537, 5605, 5836, 5983, 5996, 6113, 6690, 6889, 6915, 7268, 7275, 7283, 7408, 7746, 7765, 7803, 7884, 7946, 7956, 8282, 8388, 8500, 8530, 8618, 8645, 8678, 8832, 8873, 9552, 9597, 9833, 9848 in 9887.

Večje dobitke so zadele: serija 6323 št. 91 din 100.000—, serija 9391 št. 17 din 2.500—, serija 1936 št. 24 din 500—, serija 5924 št. 52 din 500—.

Po din 100— so zadele: ser. 298 št. 75, ser. 1298 št. 99, ser. 1553 št. 68, ser. 1704, št. 22, ser. 2835, št. 30, ser. 2882 št. 89, ser. 3730 št. 60, ser. 4630 št. 63, ser. 5019. št. 66, ser. 6241, št. 38, ser. 6810 št. 83, ser. 6875 št. 90, ser. 7046 št. 58, ser. 8284 št. 1, ser. 9092 št. 60.

Po din 50— so zadele: ser. 3476 št. 56, ser. 3982 št. 55, ser. 4987 št. 49, ser. 5114 št. 96, ser. 6486 št. 19, ser. 7115 št. 74, ser. 7464 št. 33, ser. 8979 št. 39, ser. 9069 št. 4, ser. 9979 št. 92.

Iz naših krajev

× V Jugoslaviji pridejo kmalu v promet novi kovanci, ki jih je državna kovnica denarja izdelala že dovolj, in sicer dinarski, dvodinarski, desetdinarski, po 50, 25 in 10 par. Kovanci za 10 din so iz niklja, za 20 in 50 din, ki so tudi novi, pa iz litine, ki vsebuje 75 odstotkov srebra in 25 odstotkov bakra. Drobiž pa je kovan iz litine, ki vsebuje aluminij, baker in še nekatere kovine.

× Vrsto zasavskih in drugih lesnih trgovcev je osleparil Ivan Podrenk s Polšnika. Ponujal je trgovcem oglje in jemal povsod po 1000 din are na račun kupnine. Ker naročenega blaga od nikoder ni bilo, so postali trgovci nervozni. Tako so se za neznanca začeli zanimati orožniki, ki so končno tudi izsledili prevejanca v osebi Ivana Podrenka. Nekaj sleparij je že priznal, izgovarja pa se, da ni mogel nikjer dobiti dela in zaslužka ter da je zašel na kriva pota iz skrbi za svojo številno družino. Mož ima namreč sedem nepreskrbljenih otrok.

× V Mariboru se je omračil um 75letni zasebnici Frančiški Rumlerjevi, ki je bila že osem mesecev tako bolna, da ni mogla iz postelje. V takem stanju je skočila skozi okno iz drugega nadstropja v globino 12 metrov, kjer je takoj obležala mrtva.

× Župnik Evald Vračko je umrl na svojem domu v št. Ilju v Slov. goricah. Pokojni župnik je bil redka izjema narodno zavednega moža, ki je vzgajal že pred vojno kmetško mladino v narodnem duhu in jo pripravljal na velik čas osvobojenja in zedinjenja Jugoslovanov. Kot seveda ni bil strankar in je vsakega človeka cenil po njegovih zaslugah in vrednosti brez razlike politične pripadnosti.

× V Prijepolju je pred kratkim umrl bivši narodni poslanec, advokat po poklicu, Sveta Budisavljevič.

× V Novem mestu se je po daljšem odmoru 24. t. m. vršil Antonov živinski in kramarski sejem. Slinavka in parkljevka sta namreč v tem srezu čisto prenehali, zaradi česar so sejmí zopet dovoljeni.

× Na Kozjaku je nedavno požar upepelil domačijo posestniku Josipu Žigartu, ki ima zaradi tega okrog 25.000 din škode. Ogenj je nastal zaradi slabega dimnika.

Nabavite le prvovrstne posnemalnike

„MILENA“

ki so najboljši sodobni stroji za posnemanje mleka. Na tisoče teh posnemalnikov je danes v rabi po vsem svetu. »Milena« posnemalniki so prvovrstni in zelo poceni, zato ne smejo manjkati v nobenem naprednem živinorejstvu.

Dobe se pri **Kmetijski družbi r. z. z o. z. v Ljubljani, Novi trg 3** in pri njenih skladiščih v **Mariboru, Celju, Novem mestu, Slov. Konjicah in Brežicah**

× **Avtomobilska nesreča.** Blizu Zemuna se je dogodila pretekli teden težka avtomobilska nesreča. Na mednarodni cesti Beograd-Subotica sta trčila skupaj dva osebna avtomobila, pri čemer sta obležala dva potnika mrtva in avtomobila razbita.

× **V Ljubljani** je bil znani razbojnik Ignac Salaj, do nedavna strah vseh poštenih ljudi, zaradi številnih vlomov, sleparstev in tatvin, obsojen na 9 let robije.

× **V Ljubljani** priredi socialno ekonomski inštitut vrsto predavanj o perečih socialnih in gospodarskih problemih. Kot prvo je na programu predavanje dr. Iva Pirca o »Raziskovanju vasi«. Predavanje se vrši v četrtek, dne 26. t. m. ob 20. uri v dvorani Zbornice za TOI, Beethovnova ulica 10, I. nadstropje. Socialno ekonomski inštitut vabi vse svoje člane in prijatelje, da se predavanja udeležijo. Prav posebej opozarjamo na predavanje vse, ki jim je pri srcu spoznavanje in napredek podeželja. Vstop je prost.

× **V Zagrebu** se je ondan zastupila trgovska pomočnica Dora Weiss. Vse kaže, da je bila nesrečno zaljubljena in to jo je pognalo v smrt. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je kmalu izdihnila.

× **V Zablju** pri Novem Sadu živi 36letna kmetica Smilja Gostojić. Zeni je lani pričela na desni roki rasti mala bula, na katero ni polagala nobene pažnje. Toda izrasla je bila od meseca do meseca vedno večja, dokler ni nesrečnici do nedavnega zrasla na desnici mesena kepa, ki je merila v obsegu poldrugi meter.

× **Znižano vožnjo 50%** je odobrila Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu vsem posetnikom spomladanskega in jesenskega velesejma v Ljubljani. Za spomladanski velesejem velja ta ugodnost za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, za povratek pa od 3. do 17. junija 1939. Za jesenski velesejem velja znižana voznina od 28. avgusta do 11. septembra oziroma za povratek od 2. do 16. septembra.

× **V vlakcu Beograd-Sarajevo** se je vozil naš diplomat Dragutin Najšul, član mednarodnega odbora za nevmešavanje v španski državljanski vojni. Dobil je poseben oddelek prvega razreda. Med vožnjo je Najšul zaspal. To priložnost je izrabil neznanec, ki je odnesel vso diplomato, prtljago, diplomatski potni list in denarnico z večjo vsoto denarja v naši in tuji valuti.

× **V Zagrebu** je Artur Stevinović v pijanosti in v prepiru odgriznil nos svoji ljubici Mariji Obram. Nasilneža so zaprli, njegovo žrtev pa spravili v bolnišnico.

× **Zaradi preobilice gradiva** smo morali danes izpustiti nadaljevanje podlistka »Tajne Daljnega vzhoda«. Seveda bomo podlistek začeli v prihodnji številki zopet objavljati.

iv. Nemeec:

Sandžak do Plevlja

Dara je toplo pogledala Jovi v zgubančen obraz, ki je izražal jezo in maščevanje hkrati. Očesi sta ji v srebrnomodrem blesku plaval v solzah, ki so v dveh brazdah tekle čez nežno lice divne Dare.

»Znaš, dado — uhvatio me Jusuf Bej. Njegovi ljudi me veraše i odvedoše u harem.«

»Jusuf Bej — je bruhnilo Jovi skozi stisnjene zobe.

Temnomodri lasje so obsuli Daro čez svilen muslimansko oblačilo, ki so ji ga oblekli v harem. Solze so ji prenehale teči, oči so dobile svoj navadni blesk in poseben izraz odločnosti ter borbenosti. Beli lici z rahlo rdečico ste iz sence razpuščenih las svetlikali kakor neki nadnaraven pojav, ki je zrl v Jovana tako mehko in skromno. Jovini lasje so besno štrleli vsak v svoji smeri, njegove velike obrvi so stopile naprej, usta so se mu gibala v zakrivljen izraz. Tiho sta zrla nekaj časa drug v drugega; Dara je rahlo potegnila roko čez hrapavo Jovino lice, očesi sta izlivali neko posebno mehko na skremžen Jovin izraz.

»Šta je učinio Bej — Daro?« je s pretrganim glasom vprašal Jovo.

»Eto, što vidiš, dado — obukao me u ovu haljino i ništa više!«

»Pobjegla?...«

»Jest, dado. Kad mi odvezjaše oči, susretoh pogled Jusuf Beja, koji se sruši na divan.«

»I ti, Daro?«

»Ja počeh bježati i eto me opet kod tebe.«

× **V Karlovcu** sta si na ulici skočili v lase Milka Blažević in Milka Matijević, ki sta bili zaljubljeni v istega mladeniča. Sprva sta se ljubosumni Amaconki obdelavali s pestmi in nohti, nato je Matijevićeva vzela nož in z njim napadla svojo ljubezensko tekmovalko. Blaževićeva je dobila več vbodljajev v vrat in grudi. Prepeljati so jo morali v bolnišnico.

× **Po pogodbi z Romunijo** smo dobili svoboden obmejni promet v globini 15 km in se je odtlej razvil v okolici Bele Cerkve in Vršca zelo živahen osebni in blagovni promet. Zaradi novih mej sta bila mestj Vršec in Bela Cerkev pred 20. leti hudo prizadeta v gospodarskem pogledu, ker sta izgubila zaledje. Zdaj si bosta oba kraja opomogla, ker se razvija v njih živahna trgovina. V Romuniji so cenejša nekatera živila, pri nas pa nekateri industrijski izdelki.

× **Nj. Vel. kralj Peter II.** je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XIX. mednarodnega spomladanskega ljubljanskega velesejma, ki bo od 3. do 12. junija 1939 in jesenske velesejemske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki bo od 2. do 11. septembra 1939.

× **V Splitu** se je na železniški postaji pripetila težka nesreča. Pod vlak je prišel kurjač Jure Višić iz vasi Koprivne pri Perkoviču. Bil je zaposlen na lokomotivi, pa mu je spodrsnilo, da je padel pod kolesa, ki so mu odrezala obe nogi.

Nežno je poljubila svojega rednika na čelo, v Josi pa je telo sovraštvo na Beja. Obenem se je veselil srečnega Darinega povratka.

Dva dni je bila Dara privezana v harem Jusuf Beja z zavezanimi očmi. Prigovarjali so ji evnuhi in svetovalci mogočnega gospodarja od Sandžaka, naj postane služabnica njihovega gospoda, toda vsi prigovori so bili zaman.

»Nikada!« je besno sunila v zrak in zadela Rašida, Bejevega ožjega svetovalca, v lice.

»Hočeš džaur, ja ću ti pomoći,« se je penil od jeze Rašid.

Šest krepkih možakarjev je prijelo Daro, dvanajst pesti stisnilo nežno Darino truplo in odvedli Jovino najdenko v kremplje strastnega Beja. Dara se ni mnogo zoperstavljala, ker toliki sili ni bila kos. Naenkrat je občutila posebne dišave v nosu, bila je v Jusuf Bejevi sobi. Obstala je, kjer so jo pustili priganjaleci, v svoji notranjosti je čutila Bejevo bližino. V tem trenutku se je zgodilo presenečenje. Jusuf Bej je odvezal Dari oči in prvi besen pogled Dare je padel Jusufu v lice. Bej je omahnil; oči so se mu blede zasuknile in zdrknile je v naslanjač. Dara je divje skočila proti vratom, kjer se je zopet srečala s svojimi sovražniki. Rašid je prvi povsilel pogled in s hrbtnimi koraki jel riniti svoje tovariše, ki so zmedeni pred Darinim pogledom skrivali svoje izžete obraze. Še enkrat je divje ošvrknila Dara nevernike in kakor srna izginila po hodniku. Kakor vihar, skoraj nezavestno je hitela Dara in padla pred presenečenega rednika.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive
obrestuje po 4%

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po 5%

Kosovska devojka

Dara in Jovo sta morala zapustiti svoje ognjišče in se skriti čemerna v gozdove. V mraku gozdov krasnih črnogorskih gora je zagospodovala vila Kosovka, ki je z neizmernim junaštvom postala groza in strah vsem pravovernim muslimanom. Sedaj tukaj, sedaj tam, sredi noči, opoldan, v vsakem trenutku se je pojavila četa Kosovske devojke. Kakor boginja lepote je bil njen izgled; v roki pa ji je blestel handžar, njena stopinja je bila smrt turškemu plemenu. Groza je prešla v kri tlačiteljev našega rodu, sam Jusuf Bej je komaj skrival svoj strah, njegov harem je visel med življenjem in smrtjo; v glavi Rašida je dozorela misel, da je treba vse gozdove v okolici Plevlja zažgati in posekati. Jusuf Bej je zadovoljen sprejel Rašidov predlog. Bila je izdana naloga, ki jo Plevlje še danes čuti. Padali in goreli so gozdovi, da bi se uničilo pribežališče vstašev, da bi se uničila četa Kosovske devojke. Padli so gozdovi, toda padla je tudi glava Rašidova, Jusuf Beja, gola rebra vrhov v okolici Plevlja pa še danes pričajo o strašnem turškem razdejanju. Bili so uničeni gozdovi, padla je glava Jusuf Beja, Dara — Kosovska devojka pa je v duhu ostala do današnjega dne.

Bil je sončen dan; žarki so se lesketali v svetlem kamenju in se zivali na današnje Plevlje. Pogozdoval sem »Krivo koso« iznad vojaške kasarne. Težko so padali krampi, da se napravijo jamice, ker sicer ni bilo mogoče posaditi drobnih borovcev; vojaki so imeli krvave žulje, tudi jaz sem bil utrujen od tekanja. Vsedel sem se na kup kamenja in čutil vse trpljenje prednikov in današnje dobe. Zaželel sem si Dare — Kosovke, da bi nam z mehko roko olajšala gorje.

(Dalje.)

Najsveti za hišo in dom

Zračenje bolnikove sobe je na kmetih še marsikje neznana reč. Vedi torej, da je bolnik še bolj potreben svežega zraka kakor zdrav človek. Pri vročinskih boleznih in pri porodnicah pazi v mrzlem času samo na to, da zaradi zračenja ne nastane prenapeta sprememba tempera-

ture v sobi. V skrajnem primeru in pri posebno občutljivih bolnikih zračni njegovo sobo skozi so-sednjo sobo.

Alkohola nikar ne dajaj otroku, zlasti pa ne dojenčku. To je zločin, ki se ti pozneje bridko maščuje, čeprav morda nisi bila kaznovana po nobenem kazenskem paragrafu. Vera, da mora otrok vse pokusiti, kar vidi uživati odrasle, ker mu sicer počni srce, je prazna vraža, ki nič ne koristi, pač pa dosti škoduje.

Nalezljivo bolne, zlasti jetične, kar najbolj loči od zdravih. Nikakor in pod nobenim pogojem ne dovoljuj, da bi bolnik jedel iz skupne skledje z zdravimi vred. To bi ne bila obzirnost do bolnika, ampak brezobzirnost do zdravih.

Pelin je za želodec, čiščenje krvi in za dobro prebavo izvrstno domače zdravilo. Če trpiš na zapeki, zaužij vsako jutro s kozarcem vode vršiček svežega pelina, pa bo nadloga kmalu prenehala. V zimskem času pij pelinov čaj, ki pa ne sme biti premočan.

Zrebanje srečk Rdečega križa

Pri zrebanju, ki se je vršilo pred nekaj dnevi, so bile amortizirane sledeče serije: 116, 594, 1315, 1711, 1750, 1801, 2123, 2129, 2612, 2789, 3034, 3498, 3595, 3880, 4082, 4379, 4477, 5712, 6065, 6275, 8215, 8364, 8750, 8980, 9285, 9300, 9311, 9627, 9801, 9996.

Večje dobitke so zadele naslednje serije: ser. 5376 št. 21 din 25.000—, ser. 2718 št. 53 din 1.000—, ser. 1149 št. 91 din 500—, ser. 3319 št. 15 din 500—, ser. 4211 št. 33 din 200—, ser. 6707 št. 81 din 200—, ser. 7970 št. 72 din 200—, ser. 8909 št. 12 din 200—, ser. 9577 št. 4 din 200—.

Po din 50— so zadele naslednje serije: ser. 188 št. 73, ser. 376 št. 46, ser. 841 št. 66, ser. 1003 št. 72, ser. 2445 št. 72, ser. 3052 št. 46, ser. 3823 št. 42, ser. 4428 št. 37, ser. 5722 št. 89, ser. 6496 št. 86, ser. 6793 št. 50, ser. 7504 št. 85, ser. 7687 št. 32, ser. 7995 št. 9, ser. 8382 št. 51, ser. 8685 št. 11, ser. 8992 št. 6, ser. 9393 št. 24, ser. 9625 št. 22, ser. 9807 št. 95.

Važnejša radio predavanja

od 29. januarja do 5. februarja 1939.

Nedelja, 29. januarja. 17.00: Gospodarska škoda pri slinavki in parkljevki.

Ponedeljek, 30. januarja. 18.00: Mladeničem

in mladenkam na pot. — 18.40: Umetnostni spomeniki na Stajerskem.

Torek, 31. januarja. 11.00: Nekateri zanimivosti Beograda. — 18.40: Problem malega naroda. — 20.15: Dve zgodbi o Tolmincih.

Sreda, 1. februarja. 18.40: Kriza morale in človeka.

Četrtek, 2. februarja. 17.00: Za naše živino-rejce.

Petek, 3. februarja. 11.00: Februar doma in v prirodi. — 18.00: Spol in usoda.

Sobota, 4. februarja. 20.00: O zunanji politiki.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru so bili volji na prodaj po 5'25 do 8'50, junci in telice po 4'50 do 7, plemenske krave po 3 do 6'50, krave za klanje po 2'25 do 3'50, teleta pa po 6 do 8 din za 1 kg žive teže.

Po ostalih krajih se cene gibljejo približno v isti višini. Na Dolenjskem so tu in tam nekoliko nižje, na Notranjskem, zlasti v Logatecu pa so pri dobro pitani klavni živini do 2 din za 1 kg žive teže višje.

Sejmi

29. januarja: v Rajhenburgu.

30. januarja: v Litiji, Rakeku, Vojniku.

31. januarja: v Ormožu, Mariboru, Dobovi, Dolenji Lendavi.

1. februarja: v Ljubljani, Celju, Ptuju, Trbovljah, Jurkloštru.

2. februarja: v Črnomlju, Turnišču.

3. februarja: v Krškem, Loškem potoku, Lukovici pri Kamniku, Škofji Loki, Žužemberku, Mariboru, Kalobju, Gor. Radgoni.

4. februarja: v Brežicah, Celju, Trbovljah, Križevcih.

KmetSKI list izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

KmetSKI hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavni: KmetSKidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-ročna posojila

Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

EKONOM

I. Z. I. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-86

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, riž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlarske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilakega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarske Mlovac, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, tiskane, knjige, vseh vrst tisk hitro in pocenil

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52